

паэзія

павэзія

Сяргей Законьнікаў

...Яшчэ не прытаміліся паэты
Метафарай дзівіць съсівельны съвет...

Перад съятлом тваіх вачэй...

МОСТ

Вузее съцежка палявая,
Якая ў белы съвет вяла.
Душой загнанай адчуваю,
Што ў ім паменела съятла.

Вугольчык волі выпаў з прыську,
Крыху патлеў, а потым згас.
І зноў стаіць з дзіравай міскай
Пад чарпаком надзеі
Час.

Час вечны, і таму цярплівы,
Яму што жніва, што няўрод.

А наших дзён плытчэе мліва,
Бо жорны прыпыняюць ход.

Што застаецца?
Съціснуць зубы,
Устаць бяз страху
На ўвесь рост.
Да праўды праз прадоныне згубы
Мы – хісткі, ды адзіны мост.

НАРОДАПАРК

Ёсьць праект:
Каб зьняць даўгоў цяжар
І з бюджетам вечную запарку,
Трэба беларускі наш абшар
Съпешна аб'яўіць народапаркам.

Гроши будуць несьці хадакі,
Бо заўжды цікаўнасць не скупая,
Каб убачыць той народ,
Які
Сам сабе дарогу заступае.

НА БІТАЙ ДАРОЗЕ

Выслоёе пакінулі мудрыя продкі:
«На бітай дарозе трава не расьце...»
Гісторыі чаша стаіць, як на сподку,
Адпі і даверся яго праваце.

Тапталі наш край
Капыты і абцасы,
Паўзла съмерць на траках і шынах
Сюды.
Людская атава ўзынімалася з часам,
Але, як зайды, пад знакам бяды.

Пасыля вынішчэнья,
Пасыля катаўанья,
А лютасць зазнаў ад чужых і сваіх,
Схаваўся народ у нару выжыванья,
Як пушча прад бурай,
Стайці, прыціх.

Ды гвалт дастае,
 Ён людзей валіць долу,
 Зыняверанасць ные ў крыві і касцяях.
 А ў нас лекаванье адно – валідолам,
 Аднак валідолам ня вылечыш страх.

Няўжо я скажу і растайнай вярсьце:
 «На бітай дарозе трава не расьце...»?

«Елачкі шкада...»

Шабашнікі хвалілі печ бяз меры,
 І гаспадар аж млеў ад іхніх слоў.
 Пусьцілі дым, спаліўшы жмут паперы,
 Ідзе праз комін – ну і з плеч далоў!

А раніцой, калі прынесылі дровы,
 Сям'я съяззу пускала па чарзе.
 Што ні рабі, а ў хату з печы новай
 Калматаю пачварай дым паўзе.

«Як рады даць? Вось горачка якое...», —
 Патыліцу зачухаў гаспадар,
 І ўспомніў, што ў мястэчку за ракою
 Жыве бывалы, слынны камінар...

Агледзеў майстра печ, махнуў рукою:
 «Бракуе цягі... Не маё якраз...»
 Ды моліць гаспадар: «Праверце комін.
 Мо нейкі паўцагелак там захрас?»

Дзед хмыкнуў і пайшоў.
 У сонным лесе
 Съсек елачку,
 даўгой вяроўкай съцяў,
 А потым гіру важкую падвесіў,
 З рыштункам гэтым да канька дапяў.

Бурчэў пад нос: «Ня комін вінаваты...
 Ах так іх маць...
 Прабач, Гасподзь... Грашу...»
 Але па звычцы шараваў заўзята,
 Нібыта адчышчай сваю душу.

Натрудзіў камінар старыя косьці,
 Зылез з даху,
 Зіркнуў на куродым дроў.
 Гаспадару ён выгукнуў са злосьцю:
 «Дзе адкапаў ты пэцкаляў-майстроў?»

У сенцах, хапануўшы кварту брагі,
 Пад ногі сплюнуў дзед, сказаў: «Бяды!
 Мне не цябе шкада, ня печ бяз цягі,
 А елачкі загубленай шкада...»

Кошка, якая гуляе сама па сабе

(Жарт)

Мілых істотаў нямала блукае па съвеце,
 Многія носяць задзірыста зорку ў ілбе.
 Толькі заўсёды яна на асобнай прыкмеце –
 Кошка, якая гуляе сама па сабе.

Съвецяцца вабнай іскрынкаю съмелыя
 вочы,
 Вось ужо кіпцік па нечым спакой
 шкрабе...
 Доля цяжкая ў таго, хто прылашчыць
 захоча
 Кошку, якая гуляе сама па сабе.

Што будзе заўтра?
 А гэта і ёй не вядома.
 Не давяраеца воля пустой варажбе.
 Ды безумоўна адно – не валодаць нікому
 Кошкай, якая гуляе сама па сабе.

Зірк мімаходзь...
 А жыцьцё падстаўляе падножку,
 Каб упусціць ты хатуль, што нясеш на
 гарбе...
 Хто і загубіць цябе, дык адзіная кошка,
 Кошка, якая гуляе сама па сабе.

РАТАВАНЬНЕ

Францішку

Долю,
Як надзел зьдзічэлай пожні,
Наразаў цярпліва
Круг за кругам.
Нібы конь у баразыне апошній,
Так прыстаў,
Што не паможа пуга.

Ды прыйшло з нябёсаў ратаванье,
І жыцьцё здаецца не прынукай...
Сустракаць усьмешкаю съвітанье
Я вучуся нанава
З унукам.

* * *

Вісіць над душою жалобы залева.
Як міннае поле – будзённыя дні,
Дзе выбухі сэрцаў
То справа,
То зльева,
Дзе болей ня будзе
Былой цішыні.

Палохае кожны званок тэлефонны,
Бо можа бязылітасна ўдарыць пад дых.
Для съмерці няма забароненай зоны,
Яна даганяе заўсёды і ўсіх.

Лёс,
Будзь міласцівым да тых,
Хто за намі,
Адпрэч,
Адвядзі ад нашчадкаў бяду...
А сам я пакуль што з жывымі сябрамі
Па полі,
Па мінным,
Адчайна іду.

* * *

Жыцьцё маё – і фарс, і драма,
Цяпер зусім пайшло на злом.
А я дасюль лячуся,
Мама,
Тваіх вачэй съвятым съвятлом.

Няважна:
Ці пясок,
Ці гліна
Глыне мяне ў сваю пару,
Але твой позірк не пакіну,
З сабой у вечнасьць забяру...

А съмерць ня съпіць,
Рукой няўтомнай
Касьё намацае ямчэй,
Ды мне нястрашна і няцёмна
Перад съвятлом тваіх вачэй.

* * *

Стаю на прадзьмутай вятрамі
платформе.
Яна не прыехала...
Хочацца выць...
Шукае ўвесе съвет мадэрновыя формы,
А сэрца і сёньня
Класічна баліць.

Нашия лекары

Верце ім ці ня верце,
Бойцеся іх,
Ды ўсё
Лечаць,
Ратуюць ад съмерці:
Слова,
Зёлкі
І нож.

Яшчэ не прытаміліся паэты

Дыханьнем хвілі радаснай сагрэты,
Лёг на цалік паперы
Першы сълед.
Яшчэ не прытаміліся паэты
Метафарай дзівіць съсівелы съвет.

У строфы слова льеца ератычна,
Яно пульсуе, як жывая кроў.
Назоўнік выступае нестатычным,
Бярэ разгон мяцежны дзеяслou.

«Куды,
Кamu
І, перш за ўсё, навошта?» –
Пытае прагматычны новы час.
Але паэты рассылаюць пошту,
Хоць і няма спадзеву на адказ.

Забойчая сардэчная руплівасць,
Шаленства набягаючых радкоў...
З іх вечнасць пасміхаецца маўкліва,
Ды ўсё-ткі любіць гэтых дзівакоў.
